

ปรีชา นนท์ มุกดาประกร

บ้านเราไม่มีบ้านน้อกบ้านนอกแบบนั้นหรอกลูก
บทสนทนาจอมปลอมของงานสอง-สามชั้น

Art
Writing
In Process

lab

บ้านเราไม่มีบ้านนอกบ้านนอกแบบนั้นหรือลูก บทสนทนาจอมปลอมของงานสอง-สามชั้น

ปรีชา นนท์ มุกดาประกร

01

ยาย ยายรู้ไหมว่าเพื่อนที่โรงเรียนเขากลับต่างจังหวัดกันหมด พอเปิดเทอมมาก็มีขนมแปลกๆ มากินที่โรงเรียน เล่าเรื่องโคตรสนุกกันคนละสิบเรื่อง แต่หนูไม่มี หนูอยากกลับต่างจังหวัดบ้าง

อ้าว! แต่ยายก็พาไปหัวหินทุกเดือนอยู่แล้วไงลูก ได้ไปบ่อยกว่าเพื่อนอีก

ใช่ แต่เขาไปทำกิจกรรมกันด้วยไง ได้ปลูกต้นไม้ ตั้บฝรั่ง ตั้บมะม่วง ตั้บไม้ที่จะกลับไป ดูได้ทุกปีดเทอม

หนูก็ปลูกสิ ปลูกใส่กระถาง แล้วก็เอากลับมาเลี้ยงต่ที่บ้านเรา ได้รดน้ำทุกวัน ได้เห็นทุกวัน

ไม่ใช่แบบนั้นยาย ต้องปลูกเอาไว้อีกไกลๆ ต้องได้ลุ้นเวลากลับไปดูด้วยสิ ว่ามันยังอยู่ดีไหม

งั้นก็เอาไปปลูกเชียงใหม่ ยายมีที่อยู่ แม่แก่เกิดที่นั่น โรงพยาบาลประจำจังหวัดเชียงใหม่ ละหลานผู้ว่าฯ มีรถตู้ส่วนตัวไปส่งถึงหน้าห้องเรียนทุกเช้าเลยนะ ครูเขื่อนนี่กลัวแม่แก่กันหมด ไม่กล้าดู-กล้าดี

รูปแบบที่ยายเล่าให้ฟังนี่แหละที่หนูอยากมี

แกก็เล่าเรื่องกรุงเทพฯ เข้าไปสิ บ้านนอกเนี่ยลำบากจะตาย

หนูชอบ ไม่ลำบากหรอก

ไม่เคยอยู่จะรู้ได้ไงว่าไม่ลำบาก แกไม่เคยลำบาก แกไม่เข้าใจหรอก

เคยสียาย ที่กรุงเทพฯ ก็ลำบาก รถติดไถ่ยาย เสี่ยงก็ดั่ง แล้วก็เศร้้าที่ไม่มีบ้านนอกให้กลับ

โตขึ้นนะ เวลาแก็ไปอยู่ทีอื่น กรุงเทพฯ ก็กลายเป็นต่างจังหวัด เป็นบ้านนอกที่แก็ต้องกลับมาเยี่ยม ถึงตอนนั้น แก็จะได้เล่าเรื่องบ้านนอกสมใจ แก็พูดมาก ยังไงแก็หาเรื่องไปเล่าให้คนอื่นฟังจนได้

ยายไม่เข้าใจ หนูอยากรมีบ้านนอกที่เป็นบ้านนอกจริง ๆ บ้านนอกอะยาย

เออ! ไม่เข้าใจ! ไอบ้านนอกบ้านนอกมันไม่มีหรรอกลูก เอานี้! น้ำปลาหวานเสร็จแล้ว เอาออกไปจิ้มมะม่วงไป เลิกไร้สาระ!

02

หากฉันกับยายรับ-ส่งบทสนทนาจอมปลอมในจินตนาการนี้ได้ งานศิลปะสองชิ้นที่จัดแสดงเคียงข้างกัน ก็สร้างบทสนทนาเจียบบั้ระหว่างกันได้เช่นกัน แล้วคงไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรด้วยอีกเหมือนกัน ที่ผู้ชมจะล่องรู้ถึงบทสนทนาว่าด้วย ‘เคลื่อนย้ายกับกลายเป็น’ นั้นได้ ด้วยเราต่างก็พกพาประสบการณ์กับโลกทัศน์ส่วนตน ซึ่งติดตัวมาตั้งแต่วันแรกทีจ้าคความได้ กระทั่งวินาทีที่หยัดยืนอยู่ต่อหน้างานศิลปะไว้กับตัวอยู่เสมอ

เราถก เราเถียง เราทำ เราทาย ยื้อจุดยุติกระซากับมัน มัน และมัน เพื่อช่วงชิงอำนาจนิยามความหมาย ซึ่งไม่เคยเป็นและไม่มีวันจะเป็นของใครคนใดคนเดียว ชิ้นหนึ่ง Stella Nova, 2026 [อินสตอลเลชันซึ่งท่วมท้นด้วยสรรพสิ่งชั่วตรงข้าม สิ่งมีชีวิต-สิ่งไร้ชีวิต / ต้นไม้-วัชพืช / เปเปอร์มาเช่ที่อาจทนแดดแต่ไม่ทนฝน-โครงอะลูมิเนียมสะท้อนน้ำไม่กลัวสนิม อันจัดวางอยู่ภายใต้อาณานิคมโกลาหลเดียวกัน ด้วยท่าทีกระจัดกระจาย อาละวาดโวยวายอยู่ในอาร์ตสเปซกลางเมือง ซึ่งปรกติแล้วจะสงบนิ่งขาวโพลน พร้อมติดตั้งอาร์ตพีซตามชนบ] พูดถึงการเคลื่อนย้ายและการเติบโตกลายเป็นผู้ใหญ่ (หรืออะไรสักอย่าง) จากเลี้ยวกระจิริดน้อยนิคมมหาศาล ที่เรียบเรียงเป็นเส้นตรงไม่ได้ (แล้วถึงได้ก็ไม่ควรทำ)

ส่วนอีกชิ้น Another Field in the Same Place, 2026 [จิตรกรรมสีน้ำมันบนแคนวาสผืนใหญ่ไตรภาคี ซึ่งเปิดกว้างสู่เว้งว่างชนบทคู้้นตา แล้วหากตั้งใจมอง จะพบว่าเรากำลังจ้องเว้งว่างไม่ว่างเปล่า นั้นอยู่ จากภายในกรอบโค้งประตู-หน้าต่างที่บ้ซึมแบบตะวันตก ก่อนบังกะโลกับต้นมะละกอเดี่ยวดายที่รูปขวาปรากฏ ก่อนท่ง(ไร้)รวงทองที่รูปไซส์จัตุรัสตรงกลางผุดโผล่ ก่อนทิวทัศน์ดู่เดียวกับภาพพื้นหลังของ Le Déjeuner sur l’herbe ซึ่งวาดโดยมานด์ (Édouard Manet) ที่รูปซ้ายสำแดงตัว] พูดถึงชั่วขณะคาบเกี่ยวของสภาวะ ‘ของเรา’ กับ ‘ของเขา’ อันแตกต่างกันคนละโยด แต่กลับดำรงสถานะแปร่งประหลาดพอๆ กันในแต่ละที่ทาง

งานทั้งสองชิ้น ซึ่งกล้าหาญกันคนละแบบ [ชิ้นหนึ่งกล้าที่จะจัดวางแบบใจ-ใจ เปิดกว้าง ให้ตี(ลังกา)ความ ชนิดที่ไม่สนใจผิด-ถูก ประกอบสร้างความหมายใหม่ได้ตามอำเภอใจ ส่วนอีกชิ้นกล้าที่จะวาดภาพสเกลจัดจ้าน ทำท่ายุคสมัยซึ่งศิลปินทุกคน โดยเฉพาะในงานประกวด สรรหาทุกเทคนิคมาถ่มให้งานตัวเองอินเตอร์เร็ก(น่า)ทีฟ เอ็กซ์พีเรียนซ์เบสท์ อิมเมอร์ซีฟเมตา มอร์ฟิกดีไซน์] จึงคุยกัน อธิบายกัน เต็มเต็มกัน และช่วยกันหล่อให้ผู้ชมค่อยๆ เชีย แล้วเกลี่ยเรื่อง บางเรื่องในทรงจำรางจางมาร่วมวงสนทนา

03

แล้วเมื่อเป็นเช่นนั้น เสพศิลปะคราวนี้จึงห่างไกลจากจอมองเนนึ่ง ห่างไกลจากคาดหวัง ลมๆ แล้งๆ ที่จะมาเอาบางอย่างจากตัวงาน กลายเป็นสัมผัสแลกเปลี่ยนโลกทัศน์และบริบท อันยืดโยง(ข้าม-คร่อม)เวลา แล้วอุบัติขึ้นเป็นความหมายลูกผสมโมเดลไฮบริดชนิดใหม่เอี่ยม ที่แนบสนิทไปกับตัวตนของเรา

เราถลายงานศิลปะชิ้นหนึ่งด้วยเหมือนกัน เหมือน Rose Window แป๊ะสติ๊กเกอร์โปรงแสง บานนั้น ที่กระโจนพรวดแทรกสอดเข้ามา สถาปนาเป็นส่วนเล็กจ้อยของทุกชิ้นงานแถวนั้นโดย ไม่ใคร่ขออนุญาต โดยไม่สนว่าใครจะต้องการหรือไม่ด้วยซ้ำ มันไม่เข้าพวก มันมาจากโบสถ์ฝรั่ง สักแห่งใน Île de la Cité ฝั่ง Rive Gauche แห่งๆ เหมือนกันกับฉันที่ไม่เข้าพวก และมาจาก แห่งไหนไหนสักแห่ง (นอกวงโคจรคอนเทมปอาร์ท แต่รอ่านวิจารณ์งานศิลปะสูงส่งของคุณทุกคน)

04

ฉันได้เห็นตัวเองชัดเจนขึ้นผ่านงานของคุณ

คุณได้เห็นงานของคุณชัดเจนขึ้นจากงานของศิลปินจัดวางใกล้ๆ กัน

ราวกับว่าเรื่องส่วนตัวได้ล่องละเมิดเรื่องส่วนรวมแล้วเป็นที่เรียบร้อย

ฉันเองจึงหวังว่าใครสักคน
จะเห็นบางอย่างชัดขึ้นจากการอ่านข้อเขียนนี้ด้วยเหมือนกัน
ลวิทนน.

